

UN DOCUMENT MÉS PER A LA HISTÒRIA DE MURO

G. ROSSELLÓ BORDOY

El document que avui presentam a l'atenció dels estudiosos fou trobat a les alforfes de Ca la Gran Cristiana, nom popular que rebia el casal dels Villalonga Desbrull i que en origen era la casa pairal dels Togores, comtes d'Ayamans. El document restà aperduat entre les restes abandonades de l'arxiu privat dels comtes d'Ayamans quan l'any 1968, ens ferem càrrec de l'edifici per tal d'adaptar-lo a la nova funció de seu del Museu de Mallorca. Pensam que al seu dia formà part de l'esmentat arxiu, retirat pels propietaris a l'hora d'entregar l'edifici a l'Ajuntament de Palma, el nou propietari. Juntament amb aquest document es pogueren salvar altres escrits referits a les possessions dels Ayamans (una trentena de cartes adreçades al comte d'Ayamans per diferents persones).

La nota que transcrivim fa referència al rentador o *lavatori* de la sagristia del convent de Santa Anna de Muro. Obra que es va mantenir intocada fins fa pocs anys. Una malhaurada intervenció a dita sagristia ocasionà que el *lavatori* fos desmembrat sense prendre les mínimes mesures de seguretat i a l'hora de reposar-lo en son lloc no fou possible per manca de plànols ni tan sols d'una simple fotografia del seu estat primitiu. La recuperació feta amb més bona voluntat que amb encert, al menys ha salvat part d'aquesta modesta obra de pedra picada, malgrat no sia possible assegurar que la reintegració fou feel a la primitiva disposició.

A partir de les dades recollides per Damià Payeras ja sabem qui era l'autor del *lavatori* de la sagristia del convent de Mínims de Muro: Miquel Garcia, *trencador de pedra esmolada*.¹ La seva activitat, segons el testimoni esmentat, començà a principis de 1738 i fins a juliol de 1739 no es donà per acabada la feina. Per tant el document no fa més que confirmar uns fets que coneixiem a través de les paraules d'un autor que sembla va beure en un ignot llibre d'obra del qual no tenim constància d'on es conserva perquè no dóna la més mínima referència de la font utilitzada per bastir el seu estudi.

Les referències publicades són prou clares:

El 24 de juliol de 1739 es pagaren 9s *pel lloguer d'un burro per venir mestre Miquel Garcia a posar el lavatori*.²

dia 5 d'agost, es donen 5 ll. al mateix picapedrer *per tres jornals que féu a Muro per posar el lavatori, per una faixa que s'ha afagit per adorno de dit*

¹ Damià PAYERAS I CAPÓ: "El convent de santa Anna. Pares Mínims", *Història de Muro*, IV, Muro, 1991, 389.

² Damià PAYERAS I CAPÓ: "El convent de santa Anna. Pares Mínims", *Història de Muro*, IV, Muro, 1991, 390.

*lavatori, per una piqueta d'aigua beneita i una creu, tot de pedreny fort il·lustrat per la sagristia.*³

Endemés trobam una informació prou curiosa que ens assabenta que *el P. Poquet tracta amb el pintor mestre Pere Joan Ferrer, el pintar les armes del comte Togores al dit lavatori, cosa que no es dugué a terme; les despeses de pintar l'escut dels Togores, s'havien de sufragar, amb el cens anual que el monestir pagava al comte d'Aiamans.*⁴

El document en qüestió, conservat a l'Arxiu del Museu de Mallorca, és un albarà a partir del qual el prevere Mateu Roig testimonieja que Miquel Garcias ha rebut les diferents partides establertes en el contracte pactat entre Lluç Mesquida, fra Miquel Poquet i el propi Garcias.⁵ No tan sols es confirma l'autoria del lavatori de la sagristia de l'església de santa Anna sinò també la relació entre els Togores, titulars del comtat d'Ayamans aleshores, i la comunitat de mínims de Muro. Interesa endemés perquè en quedar consignats els diferents pagaments que es feren al mestre trencador, fins i tot la darrera partida recollida a la *Història de Muro*, sabem el preu global del lavatori en qüestió.

Cal pensar també que la relació laboral entre Miquel Garcias i Lluç Mesquida no es va limitar a una sola obra, com la documentada ara. Les semblances amb el lavatori de la sagristia de l'hospital de Sant Antoni, avui al Museu de Mallorca, pareixen evidents. Una anàlisi acurada d'altres lavatoris conservats permetria establir unes directrius estilístiques pel que fa en aquest tipus d'obra i plantejar la possibilitat d'una activitat artesanal o unes activitats de taller que fins ara no podem intuir.

³ Damià PAYERAS I CAPÓ: "El convent de santa Anna. Pares Mínims", *Història de Muro*, IV, Muro, 1991, 390.

⁴ Damià PAYERAS I CAPÓ: "El convent de santa Anna. Pares Mínims", *Història de Muro*, IV, Muro, 1991, 389.

⁵ Arxiu administratiu del Museu de Mallorca. Secció històrica: fons Ayamans, s/n.

Transcripció:

Jo Matheu Roig, pre[ver]a fas fe i testimoni com M[estr]e / Miquel Garcias picapreder i trencador de pedra esmola- / da confessa haver rebut del M[ol]t R[everen]t P[are] F[ra] Miquel Poquet / de S[an]t Fran[cis+co de Paula, Sobreintendent de la obre de la / Igl[ési]a del Con[ven]t de S[an]ta Ana de la Vila de Muro corante y / sinch lliuras, dich 45 £ per al valor de un lavatori de pedra esmolar que ha feta per la Sacristia de dita Igl[ési]a. / I Ditas las ha rebudas ab esta forma ço és als	
24 Fa- / brer 1738 sinch lliuras dich	5 £
Als 10 mars 1738 sinch lliuras dich	5 £
Als 8 Juny 1738 deu lliuras dich	10 £
Als 6 Juriol 1738 sinch lliuras dich	5 £
Als 21 D[ecem]bre 1738 sinch lliras dich	5 £
Als 22 Mars 1739 sinch lliuras dich	5 £
Als 5 7[em]bre 1738 sinch lliuras dich	5 £
I al dia pr[esen]t als 7 Maig tres lliuras dich	<u>3 £</u>
Que tot junt fan suma de corate i sinch lliuras dich	45 £
45 £ que és el prau que havia concertat dit m[estr]e Mi / quel Garcia (sic) ab M[ester] Lluç Masquida, picapadrer, ui ab / lo dit P[are] M[iquel] Poquet en la sua selda. I per ser axí la / veritat firm la p[rese]nt escriptura a suplicas de las dos parts. / fet als 7 Maig d3 1739.	
Als 5 Agost 1739 se ha pagat a dit m[estr]e Garcí / as sinch lliuras per altres sis pedras asmola / des, que se han añadit en dit Lavatori per / major adorno, y anar a Muro per posarlo / axí com està.	<u>5 £</u>
	50 £

RESUM

La troballa d'un document aperduat a les alforfes del casal del Aiamans, avui seu del Museu de Mallorca, ens va proporcionar el compte de l'obra del *lavatori* del convent de Santa Anna de Muro. Malgrat la notícia fos coneguda consideram d'interés publicar de bell nou perquè no hi ha constància d'on es conserva el *Llibre de l'obra*, que fou utilitzat anys enrere en publicar el volum corresponent de la Història de Muro.

ABSTRACT

The find a damaged document in the entresol of the ancestral home of Aiamans, today the see of Mallorca Museum, supplied us with the account of the works in the washroom of Santa Anna Convent of Muro. In spite of the fact that this news was already known, we consider it to be interesting to publish it again because there is no certainty as to where the Book of the works (that was utilized years ago when publishing the corresponding volume of the History of Muro) has been kept.